

BULETINUL

SOCIETĂȚII NUMISMATICE ROMÂNE

ANII LXXV—LXXVI (1981—1982)

Nr. 129—130

EXTRAS

BUCUREȘTI — 1983

al II-lea și au fost aflate într-un context monetar complex, inclusiv monede din secolul al IV-lea. Originea acestor imitații ar putea fi căutată în Pannonia.

În partea rezervată comunicărilor din etapa medievală amintim pe cea a lui P. Arnold asupra falsificărilor de groși de Saxonia în secolul al XV-lea; cea a lui B. Auzary ne prezintă un nou sistem de exploatare a izvoarelor istorice numismatice, cu ajutorul mijloacelor moderne puse la dispoziție de Institutul de matematici aplicate, după o metodă ce aparține autorului și colaboratorilor săi. Imitații daneze de la începutul evului mediu constituie subiectul lui K. Bendixen; pe când M. Czapkiewicz examinează imitații ale dirhemilor arabi din secolul al X-lea, extinzând cercetarea, împreună cu colaboratorul său, și asupra structurii metalografice.

Monedele bulgărești false din secolul al XIV-lea constituie subiectul comunicării lui S. Dimitrova-Čudilova (p. 115—127). Cercetătoarea bulgară ajunge la concluzia că monedele false bulgărești au fost bătute în Bulgaria nordică. Centrul cel mai important al acestei industrii ilegale a fost orașul Silistra. Dar și capitalele Tirnovo și Vidin își aveau și ele falsificatorii lor. Autoarea nu exclude posibilitatea ca unele monede să fi fost importate de la nordul Dunării.

Este delimitată și epoca în care au fost bătute aceste monede: intervalul 1360—1396.

Întregul volum a apărut în condiții tehnice ireproșabile, datorită lui I. Gedai și K. Biró-Sey; precum și Editurii Academiei din Budapesta.

Bacur Mitea

ZANDER H. KLAUANS, *Imitations and Inventions of Roman Coins. Renaissance Medals of Julius Caesar and the Roman Empire*. Published by the Society of International Numismatics, Santa Monica, California (S.U.A.), 1977, 136 p., ilustrat.

Sub auspiciile Societății de numismatică internațională, care funcționează de peste un sfert de secol în orașul Santa Monica din California, a apărut recent această interesantă lucrare, dedicată unei categorii de monede prezente adesea și în colecțiile din țara noastră. Este vorba de o întreagă serie de monede imitate după piese romane originale sau adesea inventate în stilul acestor emisiuni, adevărate creații ale artiștilor italieni din vremea Renașterii. Ele ofereau spiritelor luminate ale acestei perioade o galerie întreagă de efigii romane, de la Caesar la împărați din secolul al IV-lea. Pentru a le identifica și studia, autorul le-a dedicat ani de cercetări laborioase în marile cabinete numismatice din diferite țări. Rezultatul acestor cercetări a fost concretizat în opera recenzată aici, ce reunește un mare număr de piese, de la exemplarul cu efigia lui Caesar pe avers și *VENI, VIDI, VICI* pe revers, până la un bronz mijlociu înfățișându-l pe Constantius Chlorus, caesar. Ca și acestea două, cele mai multe monede imitate sau, mai ales, inventate sînt opera gravurului italian Giovanni Cavino, celebrul *il Padovano*, născut pe la 1500, mort la 1570. La Padova, Cavino a gravat tiparele cu care bătea monedele „antice”, mult riv-

nite de colecționarii vremii. Citeva tipare ieșite din mîna lui se păstrează azi la Cabinetul de Medalii al Bibliotecii Naționale din Paris; ele sînt descrise de autor la p. 111—124 ale lucrării de care ne ocupăm. Dealtfel, Giovanni Cavino nu s-a limitat în inventivitatea sa activitate numai la numismatică romană; el este și creatorul unor „tetrastateri” de aur, de tip Lysimah, ce s-au răspindit în secolul al XVI-lea în marile colecții din mai toată Europa. Trei exemplare de asemenea „tetrastateri” au ajuns și în tezaurul descoperit în 1965 la Baia Mare; despre această descoperire v. Octavian Iiescu, *Les „tetrastatères” de Lysimaque, trouvés à Baia Mare, in Studii clasice*, 10, 1968, p. 87—92, cu o planșă; v. și recenzia acestei lucrări, publicată de W. Schwabacher în *Hamburger Beiträge zur Numismatik*, 7, 1968—1969, 22—23, p. 719—721.

Monografia *Imitations and Inventions of Roman Coins* se încheie cu o largă bibliografie și un indice al legendelor ce figurează pe monedele descrise. Este o carte utilă pentru cunoașterea unui fenomen tipic al acelei strălucite perioade care a fost Renașterea.

Octavian Iiescu

ARTHUR POHL, *Münzzeichen und Meisterzeichen auf ungarischen Münzen des Mittelalters 1300—1540*, Graz (Akademische Druck- u. Verlagsanstalt), Budapesta (Akadémiai kiadó), 1982, 101 p. + 145 tabele.

Autorul, Arthur Pohl, este un cunoscut cercetător în domeniul numismatice medievale maghiare. În ultimii douăzeci de ani

a publicat o serie de lucrări în care a abordat monografic atît diverse aspecte ale activității diferitelor ateliere monetare, cit și studiul